

# **GIMLE**

# **STUDENTBARNEHAGE**



**ÅRSPLAN 2021 - 22**

## Innhold

Barnehagens forutsetninger.....	3
Barnehagens egenart .....	3
ALLE skal trives i Gimle studentbarnehage!.....	3
Virksomhetsplan 2020 - 2025 .....	3
Faglig fokusområde for studentbarnehagene 2021 – 2023 .....	4
Alle setter spor – helsefremmende arbeid i barnehagen .....	4
Fra jord til bord .....	4
«Å være og bli øko-borgere» .....	4
Vennskap, lek og livsmestring .....	4
Psykososialt barnehagemiljø .....	5
Omsorg og læring .....	5
Likestilling og likeverd .....	6
Barns medvirkning .....	6
Demokrati.....	6
Kosthold og ernæring .....	7
Samarbeidspartnere .....	7
Overganger.....	8
Når barnet begynner i barnehagen .....	8
Overganger innad i barnehagen.....	8
Overgang barnehage – skole .....	8
Planlegging, dokumentasjon og vurdering.....	9
Foreldresamarbeid .....	9
Samarbeidsutvalget .....	9
Aktuelle telefonnummer og nettsider.....	10
Fagområdene i rammeplanen .....	10
Progresjon.....	11



## Barnehagens forutsetninger

Vår årsplan består av to deler: Generell del (dette dokumentet) og et eget årshjul som beskriver innhold og temaarbeid.

Årsplanen beskriver barnehagetilbudet i en normalsituasjon. Vi må ta forbehold om endringer utfra statlige/regionale/lokale føringer for drift under koronapandemien.

## Barnehagens egenart

Vår visjon er:

### **ALLE skal trives i Gimle studentbarnehage!**

Barn og ansatte skal bli møtt og sett på en måte som skaper trivsel, samhørighet og grunnlag for livsglede og utvikling.

Gimle studentbarnehage finner du på Gimle, like nord for Universitetet og sykehuset/ UNN. Vi har varierte naturområder i nærmiljøet som er fine turmål. Barnehagen består av 4 avdelinger hvorav en, Gearpmaš, er for samiske barn. Gearpmaš har egen årsplan, jfr. Vedtektene § 12.

Barn fra mange land og kulturer er representert her, og mangfoldet vi er en del av oppleves som en berikelse og ressurs for oss alle. Ansatte har god barnehagefaglig kompetanse og mye erfaring. Avdelingene er likt utformet, men har ulik sammensetning av barn og ansatte:

Dragen	0 - 4 år 16 barn, 4 ansatte
Balder	0 - 3 år 12 barn, 4 ansatte
Snorre	3 - 6 år 18 barn, 3 ansatte
Gearpmaš	0 - 6 år 13 barn, 3 ansatte

Antall barn og ansatte i avdelingene våre varierer noe fra år til år, avhengig av barnas alder:

Vi ønsker å utnytte barnehagens ulike rom aktivt i det pedagogiske arbeidet i barnehagen. At alle barna er trygge på å bruke hele barnehagen og kjenner barn og ansatte på tvers av avdelingene, oppleves som en stor fordel i arbeidet vårt. Valhall er fellesrommet vårt midt i huset. Rommet brukes til opplegg, aktiviteter og lek. Hemsens over Valhall brukes til lek og pedagogiske opplegg for enkeltbarn og smågrupper.

Uteområdet er oversiktlig og gir gode muligheter for variert lek og fysisk utfoldelse. Vi har en stor tradisjonell samisk lavvo som alle bruker og lærer reglene for. Vi har alltid ved slik at vi kan fyre bål og spise rundt bålet. Lavvoen er et samlingspunkt på uteområdet, og er med på å markere vår samiske tilhørighet. Vi har mange plantekasser på uteområdet som barn og voksne jobber sammen med for å få urter, grønnsaker, og andre planter til å spire og gro.

## Virksomhetsplan 2020 - 2025

Virksomhetsplanen er en langsiktig plan for studentbarnehagene i Norges arktiske studentsamskipnad. Planen skal beskrive våre overordna mål og verdier, rammer og forutsetninger. Den er styrende og grunnleggende for valg av innhold og retning i studentbarnehagene. Planen bygger på lov om barnehager, rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, og overordna mål og verdier for Norges arktiske studentsamskipnad. Målet med en felles virksomhetsplan er å kunne planlegge faglig over et lengre tidsrom enn årsplanen åpner for, og samtidig gi oss mulighet til å skape retning for Studentbarnehagenes felles faglige arbeid.

Virksomhetsplanen skal gi ansatte klare retningslinjer for hvilke holdninger og grunnverdier som skal prege arbeidet. Den skal bidra til å skape en åpen dialog med foreldrene om barnehagens verdigrunnlag og fungere som en overbygning for årsplanene i Studentbarnehagene.

Virksomhetsplanen er å finne i digital, nedlastbar utgave på våre nettsider.

<https://samskipnaden.no/>

## Faglig fokusområde for studentbarnehagene 2021 – 2023

### Alle setter spor – helsefremmende arbeid i barnehagen

Mål:

Vi skal bidra til hvert enkelt barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd.

Vi skal bygge god psykisk helse.

Vi skal legge til rette for at barna blir robuste i relasjon med andre.

Vi skal gi barn praktisk erfaring med deltakelse i demokratiske fellesskap og kritisk tenking.

Vi skal arbeide godt og systematisk med å forebygge mobbeatferd.

Vi skal ha et bevisst forhold til barnehagens samfunnsoppdrag og at utjevning av sosiale forskjeller inngår i oppdraget.

Vi skal gi barna en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motorisk utvikling.

### Fokusområder for Gimle

#### Fra jord til bord

Helsefremmende arbeid i praksis!

Barn og voksne på hele huset jobber sammen om dette temaet.

Vi ønsker at barna skal få en bevissthet om miljø og bærekraft gjennom å dyrke mat, høste av tilgjengelige naturressurser og sortere avfall. Barna skal lære om hvor maten kommer fra, og bevissthet om verdien av mat og matproduksjon. Barna skal være med på hele prosessen med å så, plante, høste inn og spise. Både barn og voksne ønsker å kaste minst mulig mat og å skal bli gode på avfallssortering. Plantekassene på uteområdet stelles og passes på av barn og ansatte i fellesskap. Barna er aktive deltakere i hele prosessen; fra jord til bord.

#### «Å være og bli øko-borgere»

Er et fireårig prosjekt der formålet er å studere barnehagebarns økoborgerskap. Vi ønsker å belyse hvordan barn opplever, handler og utvikler sine rettigheter som barneborgere, og hvordan de lever og handler som økoborgere i prosjekter som knyttes til matproduksjon som et overordnet tema. Barnehagen skal i løpet av denne tiden gjennomføre pedagogiske aktiviteter knyttet til barns økoborgerskap og matproduksjon. Her kan både dyrking, høsting, bearbeiding og videreføring av ulike råvarer kunne inngå, samt barns medvirkning og aktørskap for bærekraft.

#### Vennskap, lek og livsmestring

Barnehagen skal gi gode vilkår for vennskap, lek, glede og mestring. Vennskap handler om å respektere hverandre. Jeg er meg og du er deg. Venner anerkjenner hverandre og når de leker er alle med og bestemmer. De bytter på å bestemme og de kommer til enighet. Voksne har et våkent øye for vennskap i barnehagen, og bistår barn som ikke helt har tilegnet seg disse ferdighetene ennå. Voksne skal inspirere til, legge til rette for opplevelser som gir felles lekerepertoar og gi rom

for ulike typer lek både ute og inne. Vi skal ha leker og utstyr som fremmer samhandling og relasjoner. Tilstedeværende voksne gjør barnehagen til et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Tidlige erfaringer, hvor vi har gledet oss sammen med andre om igjen og om igjen, er av stor betydning for hvordan vi viser og tar imot kjærlighet. Slik blir livsmestring noe som er viktig både i nuet og på lang sikt.

## Psykososialt barnehagemiljø

Fra 1.1. 2021 kom det nytt kapittel i Lov om barnehager. § 41 gir regler for nulltoleranse og forebyggende arbeid i barnehager. § 42 handler om barnehagens plikt til å sikre at barna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt). § 43 handler om skjerpet aktivitetsplikt dersom en ansatt krenker et barn. Vi jobber hver eneste dag med barns psykososiale miljø, men det er bra at også barnehagebarn får dette sikret gjennom lov. Alle ansatte har en plikt til å følge med på hvordan alle barna i barnehagen har det. Vi skal gripe inn hvis barn utsettes for krenkelser. Dette kan for eksempel være utestengning fra lek, plaging, mobbing, vold eller diskriminering.

Barnehagen jobber aktivt og har gode rutiner for å følge med, og være til stede for barna. Alle som jobber i barnehage må også hjelpe barna til å ta vare på hverandre.

FNs barnekonvensjon omhandler blant annet barnets rett til utvikling, medvirkning, ikke-diskriminering, omsorg, beskyttelse og selvrealisering. Det pekes spesielt på utvikling av respekt for barnets personlighet, kulturelle identitet, språk og verdier.

Barnehagen skal fremme et inkluderende og stimulerende miljø hvor alle barn skal oppleve å bli sett og kan delta i lek. Miljøet skal støtte opp om lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Sosial kompetanse må ses på som en viktig motvekt til mobbeadferd. Barnehagen skal fremme likeverd, respekt for menneskeverdet og bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet.

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/>

## Omsorg og læring

Omsorg i barnehagen kan vanskelig la seg avgrense til bestemte tider. Omsorgen for et barn stopper ikke når barnet slutter å gråte, eller når frokosten er ferdig. Omsorgshandlinger fra oss voksne følger barnet gjennom hele dagen, og inngår dermed i sammenheng med lek, læring og danning. Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Omsorg og nærhet er en forutsetning for sunn utvikling, og er nært knyttet til oppdragelse, helse, trygghet og læring. Vi skal sørge for at barna blir møtt med oppmerksomhet, innlevelse og vilje til samspill. Omsorg handler både om relasjonene mellom ansatte og barn, og barna seg imellom. Å gi barn mulighet til å ta imot og gi omsorg er grunnlaget for å utvikle sosial kompetanse og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv. Barna skal bli møtt med anerkjennelse, støtte og med utfordringer. Vi ønsker at læring hos oss skal være både en individuell og en sosial prosess. Dette betyr at fokus hos de ansatte skal være på både enkeltindividet og på fellesskapet. Kjennetegn på helhetlig tilnærming til læring er at voksne gir støtte til barna i ulike situasjoner. Det er både språklig støtte, støtte til barn i samspill, støtte i form av omsorgshandlinger, støtte gjennom voksendeltakelse i lek og tilrettelegging av læringsmiljøet.

Barnehagen er en del av utdanningssystemet i Norge. Det pedagogiske arbeidet vårt har som utgangspunkt å hjelpe det enkelte barn i gang med en livslang læringsprosess. I dette arbeidet støtter vi oss på målene som rammeplanen angir. Det er sammenheng mellom disse målene og målene i skolens læreplanverk.

## Likestilling og likeverd

Likeverd handler om at alle mennesker har like stor verdi. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Når barn får omsorg og kjærlighet blir de trygge på seg selv og på personalet. Dette gir barna en følelse av anerkjennelse, og anerkjennelse er en relasjon som er basert på likeverdet. I rammeplanen for barnehagen står det at barnehagen skal fremme likeverd og likestilling. Vi skal gi barna like muligheter til å bli selvstendige. Voksnes rolle i barnehagen er å gjøre barna trygge på seg selv. Dette er viktig fordi trygghet bidrar til at barn utvikler seg og blir i stand til å lære. Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Mennesker fra ulike familier går i barnehagen. Et viktig prinsipp blir da at mennesker må bli behandlet med like stor verdi, uansett hva slags type familie de tilhører. Alle er del av et viktig fellesskap og skal behandles med respekt.

Bøker om ulike familier og kulturer, kjønnsnøytrale leker og synliggjøring av språk og kulturer brukes i arbeidet med dette temaet.

## Barns medvirkning

Barns medvirkning i praksis betyr at de voksne i barnehagen må legge til rette for å involvere barna i det som skjer. Rammeplanen sier også at barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Den sier også at barna ikke skal overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. Og dette må vi voksne ivareta. I planlegging av barnehagehverdagen skal vi legge til rette for aktiviteter og lek med utgangspunkt i barnas interesser, undringer, opplevelser og hva de er opptatt av og uttrykker til hverandre og til oss voksne.

Et av målene med barns medvirkning er at barna skal få oppleve at de har innflytelse på det som skjer i barnehagen. Når barna opplever at deres interesser og opplevelser blir tatt hensyn til, og at voksne og barn samtaler om det som skjer, erfarer de at de påvirker og medvirker i egen hverdag. Barna skal få kjenne på at barnehagen er til for dem. Gjennom å medvirke i egen hverdag får barna med seg en viktig kompetanse som de garantert får nytte av resten av livet. En kompetanse som ruster dem til samarbeid og ivaretagelse av egne behov.

Begge deler er viktige for å kunne ta vare på seg selv og samtidig kunne være en del av et fellesskap. I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet være et grunnleggende hensyn.

Å gi barn rett til medvirkning handler ikke om at barn til enhver tid skal bestemme, om å ta barn på alvor gjennom kommunikasjon og handling. Barn skal oppleve tydelige, imøtekommende og ansvarsfulle voksne i barnehagen.

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/barns-medvirkning/>

## Demokrati

Økt mangfold og individualisering gir behov for å løfte fra temaet demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter. Barn i samiske barnehager skal få mulighet til å bidra og medvirke på sitt eget språk.

Leken gir barna rike muligheter til å ta initiativ, men også å kjenne på kroppen hvordan de også må tåle andres initiativ, slik at det blir plass til alle. Å tåle andres initiativ betyr at barna opplever motstand, forstyrrelser og avbrytelser. Disse avbruddene og motstandsopplevelsene har en betydning for barnas muligheter for å oppdage seg selv og andre som deltagere i et demokrati. Ulike meninger og perspektiver skal få komme til uttrykk og være utgangspunkt for utviklingen av barnehagen som demokratisk fellesskap. Barnehagen skal bidra til at barna får forståelse for og slutter opp om demokratiske verdier og normer som ligger til grunn for det samfunnet vi har i dag. Barnets åndsfrihet skal anerkjennes.

## Kosthold og ernæring

Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne matvaner. Deltakelse av den bevisste voksne gir mulighet til å sikre en god ramme rundt måltidet og gjøre måltidet til en inkluderende arena hvor alle deltar og skaper noe i fellesskap. Deltakende personale kan i tillegg til å bidra til samspill og dialog, bidra til at barna opplever ro til å spise. Vi legger vekt på et sunt og næringsrikt kosthold i barnehagen.

Vi serverer lunsj hver dag og minimum to dager i uken serveres det varm mat. Barna får også frukt og melk hver dag. Vi har et ønske om at også matpakken barna har med seg til frokost, baserer seg på sunn og næringsrik mat. Det vi har dyrket i barnehagen får barna spise av så langt det rekker! Vi oppmuntrer både barn og voksne til å smake på ny mat.

Måltidene er en viktig pedagogisk arena. Vi legger opp til ro og hygge rundt måltidene, og til gode samtaler rundt bordet. Vi utforsker og undrer oss over sammenhenger, øver på sosiale ferdigheter, og snakker om matglede og matkultur.

[Mat og måltider i barnehagen - Helsedirektoratet](#)

## Samarbeidspartnere

Gimle studentbarnehage er praksisbarnehage for barnehagelærerutdanninga ved **Norges arktiske universitet UiT**, og vi har et tett samarbeid. Vi har barnehagelærerstudenter i praksis hos oss i flere perioder i løpet av et år. I tillegg kan vi ha psykologi-, ergoterapi- og fysioterapistudenter i korte praksiser.

Vi stiller barnehagen til disposisjon for forskning med forbehold om at de forskningsetiske retningslinjene overholdes.

**Tromsø kommune** er tilsynsmyndighet for alle barnehager i kommunen og en naturlig samarbeidspartner. Videre samarbeider vi med andre hjelpeinstanser som Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT), barnevern og øvrig hjelpeapparat i forhold til enkeltbarn som har behov.

Studentbarnehagene i Tromsø har et eget ressursteam sammen med to sakkyndige fra PPT samt helsesykepleier. Ressursteamet er en anonym drøftingsinstans før et barn evt. kan henvises til PPT. Ingen barn drøftes her uten foresattes samtykke.

**Sametinget** er en viktig samarbeidspart. De gir tilskudd til og tilbyr kurs og prosjektmidler.

*Hovedmål for barnehagepolitikken i Sametinget er å skape gode oppvekstvilkår gjennom samisk barnehagetilbud. Det samiske barnehagetilbudet er et åpent tilbud til alle barn og foreldre som måtte ønske det.* [Barnehage - Sametinget](#)

## Overganger

### Når barnet begynner i barnehagen

De ansatte skal, i samarbeid med foreldrene, legge til rette for at alle barn kan få en trygg og god start i barnehagen. Vi skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til de ansatte og til andre barn. Tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. Alle barn og foreldre hos oss får tilbud om å besøke barnehagen før oppstart og vi arrangerer besøksdager for høstens nye barn og foresatte i juni. Vi inviterer til foreldresamtale i løpet av barnets første måned i barnehagen.

Mer om oppstart finner dere her: <https://samskipnaden.no/barnehager/8-tips-til-en-god-start-i-barnehagen>

### Overganger innad i barnehagen

Det er en stor fordel og god sosial trening for barna at de er trygge på å bruke hele barnehagen, og kan forholde seg til barn og ansatte på tvers av huset. Når barna skal skifte avdeling er de allerede kjent med de ansatte der. Bytte mellom avdelinger skal gjennomføres på en trygg og god måte og vi legger til rette for at vennskap og fellesskap skal bevares. Vi sørger for at barna får tid til å bli kjent med ny avdeling også før overflyttingen finner sted. Dette gjøres gjennom besøk, spise lunsj sammen og å bli med ny avdeling på tur sammen med en kjent voksen. Foreldremøte arrangeres når det er mange som skal bytte avdeling. Overgang til ny barnehage forberedes i samarbeid med foreldrene.

### Overgang barnehage – skole

Førskolebarna møtes i førskoleklubben, Skolegjengen, hver uke året før skolestart. Vi setter sammen opp en plan på innhold og hvordan vi skal støtte, hjelpe og legge til rette for at barna har det godt i barnehagen og at overgangen til skolen blir best mulig.

Vi samarbeider med de andre fire studentbarnehagene her i Tromsø om felles førskoletreff som vi har kalt "Vennetreff". Fellesarbeidet tar utgangspunkt i fagområdene i Rammeplanen. I denne store gruppa legger vi til rette for at barn som skal begynne på samme skole kan møtes på tvers av barnehagene.

Vi øver også på visse ferdigheter før skolestart. Selvhjulpenhet i hverdagsrutinene og det å kunne omgås andre barn og voksne. Spille spill og regelleker, det å tørre å stå frem i gruppa og å konsentrere seg om oppgaver over tid.

Med beliggenheten og brukergruppa i Gimle studentbarnehage, har vi for mange skoler å forholde oss til mht. å dra på skolebesøk med hver enkelt 6-åring. Det anbefales at foreldre og barn besøker skolene på egen hånd, for eksempel på ettermiddagstid i løpet av våren. Skolene har også egne opplegg for at barna skal bli kjent med skolen før oppstart og som barn og foreldre inviteres til.

Vi vil at barna skal oppleve mestring og glede frem mot skolestart. Her gir rammeplanens sju fagområder oss føringer for hva barna skal ha fått erfaringer med. Gjennom satsningsområdene våre og aktive og engasjerte ansatte, har vi som målsetning å skape et miljø som fremmer danning, utvikling og læring i hele barnehageløpet fram mot skolestart. Det er viktig at dette arbeidet skjer med utgangspunkt i førskolepedagogikk og at vi ivaretar barnehagens egenart.



## Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Fagdage, 5 i året, legger føringer for fagutvikling og planlegging i barnehagen som helhet og på den enkelte avdeling. Oversikt over fagdager finner dere til enhver tid på barnehagens nettsider. Årsplandokumentene utgjør grunnlaget for videre planlegging. Alle avdelinger utarbeider månedsplaner som sendes på **Transponder** til foreldrene.

Planmessig observasjon er en viktig forutsetning for arbeidet vi gjør i barnehagen. Systematisk observasjon av barnet, barnegruppa, ansatte og samspill, skal sikre det enkelte barns trivsel og utvikling. Årsplanarbeidet, både i forhold til planlegging, innhold og vurdering, skal bygge på observasjon for å legge forholdene best mulig til rette i forhold til overordnede mål.

Pedagogisk dokumentasjon er med på å synliggjøre barns tanker, teorier og kunnskap og den synliggjør på samme måte ansattes praksis. I tillegg fungerer dokumentasjonen som foreldrenes mulighet til å «se inn i barnehagen».

Vi dokumenterer arbeidet vårt på ulike måter, for eksempel:

- Bilder med tekst som alle foresatte får i Transponder.
- Oppslag i barnehagen med bilder og tekst.
- Utstillinger i barnehagen av barnas skapende virksomhet mm.
- Praksisfortellinger og digitale fortellinger.

Samtalene med barna om hva de har gjort og hva de tenker er en viktig del av evalueringen i barnehagen. På denne måten har barna innflytelse på det som skjer og deres bidrag blir en del av barnehagens evaluering og videre utvikling.

Ansatte vurderer arbeidet på møtene for den enkelte avdeling. Evt. justeringer av planer skjer også fra dag til dag, ut fra vekslende forutsetninger. Månedsplanene legges og vurderes på avdelingen utfra virksomhetsplan, årsplan og årshjul. Dokumentasjonsarbeidet vårt, og barnas deltakelse i det, skal være med på å legge føringer for den videre planleggingen. På personalmøter vurderer vi gjennomføringen av felles planer og målsettinger for hele barnehagen. Brukerundersøkelser hvert år er viktige bidrag i vurderingsarbeidet.

## Foreldresamarbeid

De daglige møtene i barnehagen ved ankomst og henting danner et viktig grunnlag for de mer formelle formene for samarbeid. Transponder er nyttig for beskjeder, informasjon og avklaringer i det daglige. Foreldresamtalene om høsten og på våren konsentrerer seg om det enkelte barn. Barnehagen og foreldre forteller hverandre om barnets trivsel og utvikling, i barnehagen og hjemme. Bekymringer og behov diskuteres.

Foreldremøtet på høsten brukes, i tillegg til informasjon fra barnehagen, til å få inn evt. ideer og innspill fra dere foreldre mht. hva dere ønsker at vi skal legge vekt på i arbeidet. Kom gjerne med tips og ideer underveis også! Vi arrangerer hver høst også introduksjonsmøte for alle nye foreldre/foresatte i barnehagen.

## Samarbeidsutvalget

Samarbeidsutvalget består av foreldrerepresentanter som velges hver høst. Det skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene.

Samarbeidsutvalget skal, i samme grad som de fastsetter årsplanen, også være med på å vurdere den.

## Aktuelle telefonnummer og nettsider

Gimle studentbarnehage: <https://samskipnaden.no/barnehager/kontakt>

Gearpmaš: 907 37 945

Dragen: 907 63 556

Balder: 907 76 172

Snorre: 907 82 070

Tlf.nr. til styrer: 901 64 451

**På våre nettsider finner dere oversikt over fagdager inneværende barnehageår:**

<https://samskipnaden.no/barnehager/vare-barnehager/gimle-studentbarnehage>

Norges arktiske studentsamskipnad: 77 64 90 00 <https://samskipnaden.no/>

*Virksomhetsplanen er å finne i digital, nedlastbar utgave på våre nettsider.*

<https://samskipnaden.no/barnehager/vare-barnehager/gimle-studentbarnehage>

## Fagområdene i rammeplanen

### **Kommunikasjon, språk og tekst**

Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke et budskap og å selv være avsender av et budskap. Å få varierte og rike erfaringer er avgjørende for å forstå begreper. Både den nonverbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Å samtale om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for utvikling av et rikt språk. Tekst omfatter både skriftlige og muntlige fortellinger, poesi, dikt, rim, regler og sanger. Viktige sider ved kulturoverføringen er knyttet til kommunikasjon, språk og tekst. Synliggjøring av barnas morsmål i skrift og bilder er med på å skape forståelse for at språk har mange uttrykk.

### **Kropp, bevegelse, mat og helse**

I løpet av småbarnsalderen tilegner barna seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. Barn er kroppslig aktive, og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Gjennom kroppslig aktivitet lærer barn verden og seg selv å kjenne. Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Dette har betydning for utvikling av sosial kompetanse. Godt kosthold og god veksling mellom aktivitet og hvile er av betydning for å utvikle en sunn kropp. Variert fysisk aktivitet både inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse.

### **Kunst, kultur og kreativitet**

Barnehagen skal gi barn mulighet til å oppleve kunst og kultur og til selv å uttrykke seg estetisk. Å være sammen om kulturelle opplevelser for å gjøre eller skape noe felles, bidrar til samhørighet. Barn skaper sin egen kultur ut fra egne opplevelser. Gjennom rike erfaringer med kunst, kultur og estetikk vil barn få et mangfold av muligheter for sansing, opplevelse, eksperimentering, skapende virksomhet, tenkning og kommunikasjon. Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Formidling av kunst og kultur bidrar til å skape fortrolighet med og tilhørighet til kulturelle uttrykksformer. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker.

### **Natur, miljø og teknologi**

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Naturen er en kilde til skjønnhetsopplevelser og gir inspirasjon til estetiske uttrykk. Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider, vær og naturvitenskapelige fenomener. Det er et mål at barn skal få en begynnende forståelse av betydningen av en bærekraftig utvikling. Ta vare på naturen, naturvern, gjenbruk, plukke og sortere avfall. I dette inngår kjærlighet til naturen, forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesket og naturen. Barnehagen skal også sørge for at barna får gjøre seg erfaringer med og får bruke og utforske teknologi og redskaper.

### **Etikk, religion og filosofi**

Etikk, religion og filosofi er med på å forme våre måter å oppfatte verden og mennesker på. Det vil også prege våre verdier og holdninger. Religion og livssyn legger grunnlaget for etiske normer. Norge er i dag et multireligiøst og flerkulturelt samfunn. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven. Vi skal snakke med barna om likheter og ulikheter og det som er felles, for å gi grunnlag for forståelse og innsikt. Et møte med noe som er forskjellig fra ens eget, gir muligheter for å utvikle en positiv nysgjerrighet overfor menneskers og kulturers likheter og ulikheter. Den etiske veiledning barnehagen gir barn, må ta hensyn til barnets forutsetninger og det enkelte hjemts kulturelle og religiøse eller verdimesige tilknytning.

### **Nærmiljø og samfunn**


Barns medvirkning i det indre liv i barnehagen kan være første skritt for å få innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Barna skal få kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter. Barn skal medvirke i å utforske og oppdage nærmiljøet sitt. Barnas ulike erfaringer fra hjem, omgangskrets og reiser vil kunne gi kunnskap om ulike samfunn. Fagområdet omfatter også medienes betydning for barns hverdag.


### **Antall, rom og form**


Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Barn er tidlig opptatt av tall og telling, de utforsker rom og form, de argumenterer og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. Barnehagen har et ansvar for å oppmuntre barns egen utforskning og legge til rette for tidlig og god stimulering.


## **Progresjon**

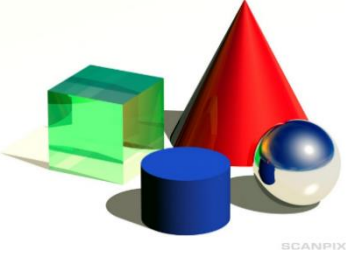
Progresjon i barnehagens arbeid skal sikre alle barn varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Progresjonen, slik den er fremstilt nedenfor, skal tilpasses den enkelte barn og skal bygge på barnas interesser. Samtidig er det en oppgave for personalet å utvide barnas interessefelt, legge til rette for gjentakelse, gjenkjennelse og fordypning.

<p><b>0 – 2 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bekrefte og anerkjenne barnas uttrykk og signaler, verbalt og nonverbalt.</li> <li>- Legge til rette for samhandling.</li> <li>- Bruke språket i lek med andre.</li> <li>- Eventyr og bildebøker.</li> <li>- Oppleve gleden ved å bli lest for å få erfaring med ulike uttryksformer.</li> <li>- Kjenne til eget og andres navn.</li> <li>- Rim og regler, sanger og musikk fra ulike kulturer.</li> <li>- Enkel dramatisering.</li> <li>- Bruke digitale pekebøker.</li> <li>- Samtale rundt bildedokumentasjon.</li> </ul>	<p><b>Kommunikasjon, språk og tekst</b></p>  <p><b>Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>Uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter</b></li> <li><b>Bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter</b></li> <li><b>Videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd</b></li> <li><b>Leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord</b></li> <li><b>Møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttryksformer</b></li> <li><b>Opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale</b></li> <li><b>Utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråsuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.</b></li> </ul>	<p><b>2 – 3 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Hjelp til å sette ord på følelser, tanker og meninger.</li> <li>- Bruke språket i lek med andre</li> <li>- Førstehåndserfaring med tall og bokstaver.</li> <li>- Sanger, bøker, eventyr og fortellinger.</li> <li>- Kunne meddele seg verbalt på eget initiativ.</li> <li>- Være i kortere dialoger med andre.</li> <li>- Ordbilder.</li> <li>- Klappe stavelser/rytmen i navnet sitt.</li> <li>- Lytte til lyder.</li> <li>- Kunne peke ut dagligdagse gjenstander og følge enkle instruksjoner.</li> <li>- Kunne holde oppmerksomheten i kortere periode.</li> <li>- Få mulighet til å eksperimentere i tegneprogram på datamaskin eller nettbrett.</li> </ul>
<p><b>3 – 4 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Samtale, fortelle, formulere ønsker, meninger og følelser verbalt.</li> <li>- Bruke språket i begynnende rollelek med andre.</li> <li>- Fremme ulike språk og dialekter.</li> <li>- Lytte til hverandre. Vente på tur.</li> <li>- Få kjennskap til bokstaver</li> <li>- Få kjennskap til/forstå ulike begreper.</li> <li>- Forstå enkle preposisjoner.</li> <li>- Leke med språket.</li> <li>- Skrive og tegne bokstaver digitalt.</li> </ul>	<p><b>5 – 6 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kunne fortelle sammenhengende om opplevelser og erfaringer og sette ord på følelser og meninger.</li> <li>- Bruke språket i rollelek med andre.</li> <li>- Kunne konsentrere seg om noe over tid og tåle avbrytelser.</li> <li>- Kunne skrive navnet sitt.</li> <li>- Tallrekka og bokstavene.</li> <li>- Lekeskrive.</li> <li>- Kunne bruke ulike spørreord.</li> <li>- Fortelle vitser.</li> <li>- Rime selv.</li> <li>- Få mulighet til å påvirke månedens tilbakeblikk/ pedagogisk dokumentasjon med bilde eller tekst.</li> </ul>	


<p><b>0 – 2 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Aktiv bruk av kroppen</li> <li>- Introdusere ord og uttrykk.</li> <li>- Bli kjent med omverdenen gjennom fysisk aktivitet og varierte sanseinntrykk.</li> <li>- Introduseres for daglige rutiner som hygiene, spise, hvile.</li> <li>- Oppleve glede og fellesskap rundt matbordet.</li> <li>- Bli introdusert med enkle følelsesuttrykk.</li> <li>- Benevne kroppsdeler, og lære litt om kroppen.</li> </ul>	<p><b>Kropp, bevegelse, mat og helse</b></p>  <p><b>Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>Opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt</b></li> <li><b>Blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold</b></li> <li><b>Videreutvikler motoriske ferdigheter,</b></li> <li><b>kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper</b></li> <li><b>Opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer</b></li> <li><b>Blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser</b></li> <li><b>Setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser</b></li> <li><b>Får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.</b></li> </ul>	<p><b>2 – 3 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bevegelsessanger.</li> <li>- Legge til rette for selvstendighetstrening i de hverdagslige rutiner.</li> <li>- Legge til rette for motorisk aktivitet i forskjellige miljøer, inne og ute.</li> <li>- Være ute i all slags vær.</li> <li>- Tørre å smake på ny og ukjent mat.</li> <li>- Være med på å tilberede maten.</li> <li>- Legge til rette for konstruksjonslek.</li> <li>- Øve på turtakning.</li> </ul>
<p><b>3 – 4 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Førstehåndserfaring med bruk av verktøy.</li> <li>- Bruke kroppen aktivt ute i naturen og oppleve glede ved det.</li> <li>- Få erfaring med uteaktiviteter i alle årstidene.</li> <li>- Begynne å gå på ski.</li> <li>- Legge til rette for finmotoriske aktiviteter.</li> <li>- Lære viktigheten av personlig hygiene.</li> <li>- Tørre å smake på ny og ukjent mat.</li> <li>- Få kunnskap om hvor maten kommer ifra.</li> <li>- Øve på å sette grenser for egen kropp.</li> <li>- Introdusere trafikkregler for forgjengere.</li> </ul>	<p><b>5 – 6 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Beherske av- og påkledning og holde orden i egne klær.</li> <li>- Selvstendighetstrening og samarbeid med andre.</li> <li>- Skilek.</li> <li>- Gode erfaringer med å være ute i naturen og med å utfordre seg selv fysisk.</li> <li>- Kjenne til elementer i et sunt kosthold.</li> <li>- Kjenne til trafikkregler for fotgjengere og syklistler.</li> <li>- Skal gjennomføre hjertesamlingen.</li> <li>- Ha et forhold til personlig hygiene, og viktigheten med dette.</li> <li>- Beherske blyantgrepet.</li> </ul>	


<p><b>0 – 2 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Gjennom sansene skal barna få erfare ulike materialer og redskaper.</li> <li>- Begynnende utvikling av fantasi og skaperglede.</li> <li>- Få erfaring med ulike digitale verktøy.</li> <li>- Lytte, danse og bevege seg til musikk.</li> <li>- Erfare ulike instrumenter og musiske elementer som melodi tempo og rytme.</li> <li>- Introduseres for dramatisering.</li> </ul>	<p><b>Kunst, kultur og kreativitet</b></p>  <p><b>Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>Har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer</b></li> <li><b>Tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede</b></li> <li><b>Bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst,</b></li> </ul>	<p><b>2 – 3 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bruke ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk</li> <li>- Barna skal få oppleve digitale uttrykksformer.</li> <li>- Lytte, danse og bevege seg til musikk. Bli kjent med å bruke ulike instrumenter og musiske elementer som melodi, tempo og rytme.</li> <li>- Delta i enkle sangleker med voksne.</li> <li>- Delta i dramatisering med hjelp av konkreter og i samspill med andre barn.</li> </ul>
<p><b>3 – 4 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bearbeide sanseinntrykk til egne sanseuttrykk.</li> <li>- Bli kjent med digitale presentasjonsverktøy.</li> <li>- Lytte, danse og bevege seg til musikk.</li> <li>- Få erfaring med å uttrykke seg gjennom musikk og instrumenter.</li> <li>- Få øvelse med å bruke fantasi og kreativitet gjennom musikk, dans og drama.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne</b></li> <li><b>Møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre</b></li> <li><b>Bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk</b></li> <li><b>Opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.</b></li> </ul>	<p><b>5 – 6 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Barna skal utforske ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk i skapende virksomhet.</li> <li>- Få erfaring med å lage animasjonsfilm og digitale fortellinger.</li> <li>- Lytte, danse og bevege seg til musikk. Ta i bruk bevegelsessanger og sangleker i hverdagen.</li> <li>- Kunne bruke kroppen til å uttrykke seg selv gjennom musikk, dans og drama.</li> </ul>

<p><b>0 - 2 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Gå tur i nærområdet.</li> <li>- Se på bilder av kjente dyr og bli kjent med hvilke lyder de lager.</li> <li>- Oppleve glede ved å være ute.</li> <li>- Begynnende erfaring med digitale verktøy.</li> </ul>	<p><b>Natur, miljø og teknologi</b></p>  <p><b>Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna</b></p>	<p><b>2 – 3 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Utforske naturmaterialer.</li> <li>- Lære seg gode holdninger og respekt for naturen.</li> <li>- Oppleve undring over naturens mangfoldighet.</li> <li>- Kjennskap til de ulike årstidene.</li> <li>- Sortere søppel.</li> <li>- Være med på diverse gjøremål som klesvask, borddekking osv.</li> <li>- Ta egne bilder.</li> <li>- Ta opp lyd med mikrofon, diktafon eller iPad.</li> </ul>
<p><b>3 - 4 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Lære om skiftningene i naturen gjennom årstidenes gang.</li> <li>- Naturfenomener.</li> <li>- Studere/iaktta planter, insekter, fugler osv.</li> <li>- Eksperimentere.</li> <li>- Få kjennskap til tekniske hjelpemidler og lære hvordan de kan brukes i lek og hverdagsliv.</li> <li>- Bli kjent med å søke på internett og lære om kildekritikk og nettvett.</li> <li>- Overføre bilder til PC.</li> <li>- Førstehåndserfaring med bruk av verktøy.</li> <li>- Bruke naturmaterialer til skapende virksomhet.</li> <li>- Bli kjent med lokal fauna og flora.</li> </ul>	<p><b>- Opplever og utforsker naturen og naturens mangfold</b></p> <p><b>- Får gode opplevelser med friluftsliv året rundt</b></p> <p><b>Opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover</b></p> <p><b>- Får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen</b></p> <p><b>- Får kunnskap om dyr og dyreliv</b></p> <p><b>Lager konstruksjoner av ulike materialer og</b></p> <p><b>- Utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi</b></p> <p><b>Får kjennskap til</b></p> <p><b>- menneskets livssyklus.</b></p>	<p><b>5 – 6 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kunne kle seg etter været.</li> <li>- Kjenne igjen former.</li> <li>- Kjenne navn på de vanligste trær og planter i nærmiljøet.</li> <li>- Få erfaring med naturfagene fysikk, kjemi og biologi.</li> <li>- Begynnende forståelse for begrepet bærekraftig utvikling og miljøvern.</li> <li>- Få være med på å skape og produsere en digital fortelling.</li> <li>- Bruke kart analogt og digitalt.</li> <li>- Få kjennskap til menneskets livssyklus.</li> </ul>

<p><b>0 – 2 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Begynnende romlig forståelse gjennom å bruke kropp og sanser til å utforske i rom.</li> <li>- Begynnende forståelse for form og størrelse gjennom lek og utforskning med puslespill, puttekasser, duplo.</li> <li>- Erfaring av telling og mengde gjennom lek, samtaler og hverdagsaktiviteter.</li> </ul>	<p><b>Antall, rom og form</b></p>  <p><b>Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>Oppdager og undrer seg</b></li> <li>- <b>over matematiske sammenhenger</b></li> <li><b>Utvikler forståelse for</b></li> <li>- <b>grunnleggende matematiske begreper</b></li> </ul>	<p><b>2 – 3 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Utvikle språk for rombegreper, f.eks. plasseringsord.</li> <li>- Utvikle ferdigheter i å gjenkjenne ulike former.</li> <li>- Begynnende tallforståelse gjennom daglig erfaring med telling, sammenligning og mengde.</li> <li>- Få erfaring med sortering og kategorisering, gjennom f.eks. rydding.</li> </ul>
<p><b>3 – 4 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Utvikle romlig språk og forståelse gjennom konstruksjonslek og bevegelsesleker.</li> <li>- Utforske ulike former og mønstre.</li> <li>- Begynnende forståelse for at tall og mengde hører sammen.</li> </ul>	<p><b>Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse</b></li> <li>- <b>Bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse</b></li> <li>- <b>Undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter</b></li> <li>- <b>Undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede.</b></li> </ul>	<p><b>5 – 6 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Romlig tenkning gjennom erfaringer med orientering og lokalisering.</li> <li>- Begynnende kjennskap til tallsymboler og enkle regnestrategier.</li> <li>- Begynnende kjennskap til matematiske begreper.</li> <li>- Kjenner til kalenderen, årets gang, klokke og tid.</li> <li>- Får erfaring med ulike geometriske former.</li> <li>- Matematikkglede og lærelyst!</li> </ul>



<p><b>0 – 2 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- utvikler empati, det å være god mot andre, og begrepene lei seg, glad og sint.</li> <li>- Opplive seg sett, hørt og forstått.</li> </ul>	<p><b>Etikk, religion og filosofi</b></p>  <p><b>Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna</b></p> <p><b>Får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen</b></p> <p><b>Utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål</b></p> <p><b>Får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier</b></p> <p><b>Får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på</b></p> <p><b>Utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.</b></p>	<p><b>2 – 3 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kjenne igjen følelser og undre seg over følelsesuttrykk.</li> <li>- Forhandle, dele og forholde seg til konfliktløsning.</li> <li>- Turtaking.</li> <li>- Opplive glede i samvær og samspill med andre barn.</li> <li>- Føle ansvar og medvirke i barnehagen.</li> <li>- Bli kjent med ulike tradisjoner og høytider som er representert i barnegruppen.</li> <li>- Medvirke i dokumentasjonsarbeid.</li> </ul>
<p><b>3 – 4 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Delta i lek og samspill med andre barn.</li> <li>- Vise respekt for andre.</li> <li>- Se egne og andres følelser og behov, og hjelpe hverandre.</li> <li>- Få uttrykke egne følelser og evne til å regulere seg måten de agerer på.</li> <li>- Utvikle evne til å løse konflikter.</li> <li>- Få kjennskap til andre kulturer, gjennom fortellinger, høytider og tradisjoner.</li> <li>- Undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål.</li> <li>- Få forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på.</li> </ul>	<p><b>5 – 6 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kunne være i lek og stå i en venns relasjon over lengere tid.</li> <li>- Kunne stille kritiske spørsmål, lytte til andre, uttrykke tanker, og finne svar.</li> <li>- Kunne føre enkel samtale om etiske levereregler, respekt og toleranse.</li> <li>- Ha klare forventninger om å bli sett, hørt og forstått av omgivelsene.</li> <li>- Begynnende forståelse for den enkeltes rettigheter og likeverd.</li> <li>- Kjenne til at alle mennesker er forskjellige og har forskjellige forutsetninger og vise respekt for det.</li> <li>- Etablere et forhold til nettvett og digital danning.</li> </ul>	

<p><b>0 – 2 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bli kjent med barnehagens nærområde.</li> <li>- Bli kjent med barnegruppa.</li> <li>- Skape tilhørighet til hverandre som gruppe.</li> <li>- Uttrykke egne behov og ønsker gjennom kroppsspråk.</li> <li>- Oppleve at alle har like muligheter.</li> </ul>	<p><b>Nærmiljø og samfunn</b></p>  <p><b>Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet</b></p>	<p><b>2 – 3 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bruke området rundt barnehagen.</li> <li>- Delta på turer og arrangementer i nærmiljøet.</li> <li>- Bli kjent med byen vår.</li> <li>- Oppleve glede og mestring gjennom å være ute i naturen.</li> <li>- Verbalt uttrykke enkle behov og ønsker.</li> </ul>
<p><b>3 – 4 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bruke nærmiljøet og samfunnsinstitusjoner som inspirasjon til lek.</li> <li>- Erfare at alle er viktige for fellesskapet.</li> <li>- Erfare at egne handlinger kan påvirke andre.</li> <li>- Orienter seg på turer i nærmiljøet.</li> <li>- Bli kjent med lokalkultur og nordnorsk/samisk kultur.</li> <li>- Delta i solidaritetsaksjoner.</li> <li>- Verbalt uttrykke tanker, ønsker og behov om egen barnehagehverdag.</li> </ul>	<p><b>Erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse</b></p> <p><b>Utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt</b></p> <p><b>Blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner</b></p> <p><b>Blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer</b></p> <p><b>Blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur</b></p> <p><b>Får kjennskap til nasjonale minoriteter.</b></p>	<p><b>5 – 6 år</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Vite hvor en selv bor og kunne gateadressen sin.</li> <li>- Begynnende kjennskap til FNs barnekonvensjon og menneskerettigheter.</li> <li>- Begynnende kjennskap til nasjonale minoriteter.</li> <li>- Bidra til et levende campus.</li> <li>- Delta på Vennetreff og førskoleklubb.</li> <li>- Lære om viktige aktører i samfunnet.</li> <li>- Delta i samtaler og diskusjoner i hverdagen.</li> <li>- Delta i planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagedagen (lek, førskoleklubb, månedsplan, tilbakeblikk).</li> </ul>

*Progresjonsplanen er felles for Studentbarnehagene i Norges arktiske studentsamskipnad.*